

UCHWAŁA NR XIII.155. 2025
RADY MIEJSKIEJ W TŁUSZCZU
z dnia 27 listopada 2025 r.

**w sprawie przyjęcia „Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Tłuszcz na lata 2026-2029”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.), art. 4¹ ust. 2, 2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz w związku z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) Rada Miejska w Tłuszczu uchwala co następuje:

§ 1.

W celu podjęcia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii przyjmuje się „Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Tłuszcz na lata 2026-2029”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Tłuszcza.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie do Uchwały Nr XIII.155.2025 Rady Miejskiej w Tłuszczu z dnia 27 listopada 2025 r. w sprawie przyjęcia „Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Tłuszcz na lata 2022-2025”

Organy jednostek samorządu terytorialnego są zobowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, ochrony przed przemocą domową, a także wspierania działalności innych podmiotów w tym zakresie. Podstawę prawną stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która określa główne kierunki działań strategicznych samorządów lokalnych. Drugą podstawę prawną stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, która zobowiązuje samorządy do prowadzenia działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i zapobiegawczej, leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych, jak też ograniczania szkód zdrowotnych i społecznych związanych z narkomanią. Na mocy pierwszej z wymienionych wyżej ustaw gminy zostały zobowiązane do opracowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na maksymalnie 4-letni okres obowiązywania.

„Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Tłuszcz na lata 2026-2029” (Program) przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z art. 10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Uwzględnia ponadto zadania nakreślone w Narodowym Programie Zdrowia (cel operacyjny nr 2) w zakresie profilaktyki uzależnień, jak też cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tłuszcz na lata 2026-2032. Strategicznym celem Programu jest kształtowanie lokalnej polityki społecznej w celu stworzenia warunków i motywacji do powstrzymywania się od spożywania alkoholu lub narkotyków, a także przeciwdziałania uzależnieniom, w tym behawioralnym, oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej. Zaplanowane zadania dotyczą działalności wychowawczej, edukacyjnej i informacyjnej, ograniczania dostępności do alkoholu, zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej, wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, uzależnionych behawioralnie lub doświadczających przemocy domowej. Planowana jest pomoc współuzależnionym i ich rodzinom, pomoc rodzinom z problemem przemocy domowej, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i narkotyków, wspieranie różnych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, uzależnieniom behawioralnym i przemocy w rodzinie.

Zadania ujęte w Programie będą realizowane przez Urząd Miejski w Tłuszczu oraz inne podmioty wykonujące zadania z ww. zakresu, m. in. placówki oświatowo – wychowawcze, kulturalne, instytucje, Ośrodek Pomocy Społecznej. Finansowanie realizacji zadań programowych odbywać się będzie w ramach opłat wpływających do urzędu z tytułu handlu napojami alkoholowymi.

Załącznik do Uchwały Nr XIII.155.2025
Rady Miejskiej w Tłuszczu
z dnia 27 listopada 2025 r.

**PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE TŁUSZCZ
NA LATA 2026-2029**

Rozdział I

1.1. Wprowadzenie

Używanie alkoholu i substancji psychoaktywnych prowadzi do powstawania problemów negatywnie wpływających na życie społeczne mieszkańców. Równie niepokojące i prowadzące do wielu strat są rozprzestrzeniające się uzależnienia behawioralne (m.in. od internetu, telefonu, gier komputerowych). Problemy wynikają z rozmiarów różnych szkód, które niosą ze sobą te uzależnienia, tj.:

- szkody zdrowotne (np. alkohol od wielu lat jest jednym z najważniejszych czynników ryzyka dla zdrowia ludzkiego, a kilkadziesiąt rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu, natomiast uzależnienie od telefonu, internetu jest zagrożeniem dla zdrowia fizycznego i psychicznego),
- szkody społeczne (m.in. zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, kolizje i wypadki drogowe, przemoc w rodzinie, zakłócone relacje uzależnionego z rodziną i społecznością),
- szkody ekonomiczne (np. wzrost kosztów leczenia odwykowego, zubożenie rodziny, obniżenie poziomu wykształcenia, umiejętności i zdolności do wykonywania pracy zawodowej).

Rozwiązywanie tych problemów i obniżanie szkód z nimi związanych jest elementem działań systemowych państwa na różnych poziomach: parlamentu, administracji rządowej na szczeblu wojewódzkim oraz samorządów gminnych jako podstawowych jednostek realizujących te zagadnienia w praktyce. W Polsce podejmowane są zadania mające na celu ograniczenie spożycia napojów alkoholowych, a tym samym zmniejszenie problemów wynikających z jego nadużywania. Promowane są działania zmierzające do upowszechniania zdrowego stylu życia, a jednymi z nich jest powstrzymanie się lub ograniczenie nadużywania alkoholu i substancji psychoaktywnych (w tym narkotyków) oraz profilaktyka uzależnień behawioralnych. Działania profilaktyczne mogą korzystnie wpływać na szersze aspekty życia społecznego: m.in. zapobiegać przestępczości, chronić zdrowie, zapobiegać problemom szkolnym i rodzinnym.

Główną podstawą prawną do działalności w zakresie wspomnianych wyżej uzależnień jest **ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151), dalej zwana UWTPA**, która w związku z **ustawą z dnia 29 lipca 2025 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), dalej zwaną UPN**, zobowiązuje samorząd gminny

do podejmowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, bądź związanych z uzależnieniem od narkotyków lub określonego, kompulsywnego zachowania. Te akty prawne upoważniają również do działań chroniących przed przemocą domową. Zgodnie z zapisami art. 4¹ ust. 1 UWTPA zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zapisy dotyczące zadań zawarte w art. 10 UPN są bardzo zbliżone treścią do wyżej przytoczonych, odnosząc się jedynie do zjawiska narkomanii.

Oprócz wymienionych ustaw podstawą do tworzenia gminnego programu jest **Narodowy Program Zdrowia na lata 2026-2030** (kontynuacja wcześniejszego NPZ 2021-2025), którego cel operacyjny 2 „Profilaktyka uzależnień” wyznacza kierunki działań z tego zakresu dla różnych podmiotów.

W latach 2026-2029, zgodnie z UWTPA, realizacja zadań w zakresie problematyki alkoholizmu, narkomanii i uzależnień behawioralnych będzie prowadzona w postaci „Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Tłuszcz na lata 2026-2029”, dalej zwanym Programem.

Program ten będzie uwzględniał cele i zadania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych 2026-2032.

1.2. Podstawy prawne Programu:

- 1) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151), UWTPA;
- 2) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939), UPN;
- 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673), UPPD;
- 4) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r., poz. 1338);
- 5) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49);
- 6) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153);
- 7) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1670 ze zm.);
- 8) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.);
- 9) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 83 ze zm.);
- 10) Narodowy Program Zdrowia na lata 2026-2030, NPZ;
- 11) uchwała Rady Ministrów nr 205 z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Podstawą merytoryczną są m. in. Rekomendacje Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

1.3. Adresaci działań programowych

Program adresowany jest głównie do:

- dzieci, młodzieży i ich rodziców (opiekunów),
- uczniów, kadry pedagogicznej szkół, wychowawców przedszkoli, pedagogów i psychologów szkolnych,
- organizacji pozarządowych,

- klientów oraz pracowników lokalnych instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy (w tym służby zdrowia),
- osób uzależnionych od alkoholu lub substancji psychoaktywnych, osób pijących szkodliwie lub ryzykownie, uzależnionych behawioralnie, rodzin osób uzależnionych,
- rodzin i osób doświadczających przemocy domowej oraz sprawców przemocy,
- pozostałych mieszkańców gminy w zakresie, który obejmuje program.

1.4. Źródła finansowania programu

Źródłem finansowania zadań Programu są środki finansowe budżetu Gminy Tłuszcz pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zgodnie z art. 9³ oraz art. 18² UWTPA).

1.5. Realizatorzy Programu

Program koordynowany i realizowany będzie przez pracownika Biura Organizacyjno-Administracyjnego Urzędu Miejskiego w Tłuszczu we współpracy z: Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tłuszczu, Punktem Konsultacyjnym w Tłuszczu, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, placówkami oświatowo-wychowawczymi, instytucjami i służbami współpracującymi w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych i przemocy, organizacjami pozarządowymi, parafiami znajdującymi się na terenie gminy Tłuszcz, lokalną społecznością.

1.6. Monitorowanie problemów uzależnień na terenie gminy Tłuszcz i ewaluacja Programu

W celu uzyskania informacji z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień zbierane są i analizowane dane mogące stanowić podstawę przy podejmowaniu decyzji dotyczących rozszerzenia bądź ograniczenia podejmowanych działań programowych oraz przy planowaniu kolejnych.

Źródłem wiedzy do opracowania i realizacji Programu w chwili obecnej są dostępne dane statystyczne z dotychczasowej sprawozdawczości dotyczącej problematyki alkoholizmu i narkomanii w skali gminy (KCPU-G1), województwa i kraju (MCPS, GUS), raporty z badań ESPAD 2024 i EZOP II 2021, badania ewaluacyjne LUSTRO prowadzone

w szkołach w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, do którego przystąpiła Gmina Tłuszcz, informacje z policji, szkół, OPS (m. in. sprawozdania z działalności punktów wsparcia dziennego, badania ankietowe do gminnych programów i strategii), Punktu Konsultacyjnego.

Na podstawie przepisów UWTPA burmistrz sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i przedstawia go Radzie Miejskiej do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. Burmistrz przygotowuje do 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy, roczną informację dla Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU). Roczne raporty i sprawozdania mogą służyć do wprowadzania ewentualnych zmian lub uzupełnień w programie.

Rozdział II

Diagnoza stanu problemów w zakresie uzależnień i przemocy oraz zasobów w tym obszarze na terenie Gminy Tłuszcz

Dla potrzeb opracowania Programu dokonano analizy realizacji programu na lata 2022-2025, posiadanych danych statystycznych z corocznych sprawozdań do KCPU i raportów dla Rady Miejskiej. Wykorzystano dane ze Społecznej Diagnozy Uczniów LUSTRO 2018 i 2023 prowadzonej na terenie Gminy Tłuszcz w ramach kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł (raport ewaluacyjny z 2024 r.), a także z badań ankietowych prowadzonych w 2025 r. w ramach opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tłuszcz na lata 2026-2032. Źródłem informacji i opinii były również instytucje zajmujące się obszarem uzależnień i przemocy, nauczyciele, pedagodzy, dyrekcje szkół, pracownicy Punktu Konsultacyjnego, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), lokalna społeczność. Korzystano także z danych ogólnopolskich publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, KCPU, badań ESPAD 2024 i EZOP II 2021.

2.1. Problemy uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych na tle innych problemów społecznych gminy

Alkohol

W Polsce po roku 2000 wzrost spożycia stuprocentowego alkoholu następował systematycznie przez około 20 lat, lecz od 2022 r. badania ogólnopolskie potwierdzają

tendencję spadkową (w 2001 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca było to 6,63 litra, w 2021 r. doszło ono do 9,7 litra, w 2024 r. spożycie spadło do 8,8 litra (KCPU, 2025)).

Wśród Polaków w wieku 18-64 lata, którzy są głównymi konsumentami alkoholu, na nieznacznie mniejszym poziomie utrzymuje się spożycie napojów spirytusowych (38,8% wybiera wyroby spirytusowe, 53,9% - piwo, 7,4% - wino, GUS, 2024). Na spadek wskaźnika spożycia alkoholu wpłynęło mniejsze spożycie piwa i wina. Ciągłe jednak aktualna jest zasada upijania się do utraty świadomości oraz „leczenia” alkoholem problemów osobistych. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) również zwraca uwagę na szkodliwe, intensywne picie epizodyczne. Zatrucie alkoholem powoduje wiele zgonów (rocznie za 5% zgonów w UE, tj. ok. 300 tysięcy przypadków, odpowiada alkohol). Alkoholizm przyczynia się do powstawania innych chorób, co rodzi nie tylko skutki zdrowotne, ale także wzrost kosztów leczenia. Rośnie systematycznie liczba pacjentów leczonych ze względu na zaburzenia psychiczne i behawioralne spowodowane używaniem alkoholu. Rodzą się dzieci z uszkodzeniami spowodowanymi spożywaniem przez matkę alkoholu (FASD), wzrasta zagrożenie w ruchu drogowym ze względu na pijanych kierowców. Obniża się także wiek pierwszego kontaktu z alkoholem jeszcze w szkole podstawowej.

Badania ekonomiczne światowego rynku dowodzą, że podwyżki cen i akcyzy alkoholowej redukują dostępność ekonomiczną, a tym samym spożycie. Dane z Polski z ostatnich kilkunastu lat jednak tego nie potwierdzają, gdyż dostępność znacząco wzrosła. Za przeciętne, miesięczne wynagrodzenie można kupić coraz więcej napojów alkoholowych, w 2024 r. było to 238 butelek wódki, 313 butelek wina lub 2103 butelki piwa. W 2024 r. Polacy wydali na alkohol ponad 50,3 mld zł.

Badania ogólnopolskie wskazują, że alkohol pije nadmiernie (pijący ryzykownie lub szkodliwie oraz uzależnieni) około 4 mln osób – w tym ok. 250-300 tysięcy to uzależnieni. Szacuje się, że 3-4 mln osób jest w rodzinach z problemem alkoholowym (w tym 1,5 – 2 mln dzieci).

Mając na uwadze dane ogólnopolskie dotyczące „Kompleksowego badania stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa i jego uwarunkowań” (EZOP II) pochodzące z Raportu EZOP II Polska 2021, można byłoby dokonać szacowania (eksploracji wyników badań), iż na terenie Gminy Tłuszcz jest około 1100 osób będących w wieku 15 - 64 lata) pijących nadmiernie (ryzykownie lub szkodliwie - 815, uzależnionych - 285). To badanie dostarcza także wiedzy nt. zgonów bezpośrednio związanych z konsumpcją alkoholu – 50 przypadków na 100 tys. zgonów. W ostatnich latach zdarzały się one także na terenie Gminy Tłuszcz. Z powodu zaburzeń związanych z alkoholem leczy się 13,5% doświadczających

jakichkolwiek zaburzeń psychicznych mężczyzn i 31,1% kobiet, głównie z większych miast. Według badań ludzie nie są nastawieni życzliwie do alkoholików (niechęć, obojętność), są oni stygmatyzowani, restrykcyjność postaw wzrasta. Ważne wydaje się być także to, że ludzie nie obawiają się takich chorób jak alkoholizm i narkomania, prawdopodobnie ze względu na niedostatek wiedzy i realnych doświadczeń. W przypadku małoletnich (7-17 lat) zaburzenia psychiczne związane z piciem alkoholu lub zażywaniem innych substancji psychoaktywnych ma 4,2% populacji z zaburzeniami psychicznymi, tj. ok. 20 tysięcy.

W 2024 r. przeprowadzone zostały w Polsce po raz ósmy badania European School Project of Alcohol and Drugs (ESPAD) wśród młodzieży w wieku 15-18 lat stanowiące część badań ogólnoeuropejskich (37 państw). Według raportu 74% młodzieży miało kontakt z alkoholem w ciągu ostatniego roku, im starsze osoby, tym wyższy wskaźnik. Zaobserwowano, w porównaniu do poprzednich kilku badań, trend spadkowy rozpowszechnienia picia i ekspozycji na propozycje wypicia alkoholu (postawy asertywne), zwiększenie świadomości ryzyka picia alkoholu oraz twierdzenie, że trudniej jest dostać alkohol. Badania ESPAD 2024 na Mazowszu wskazały, że alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży, chociaż raz w życiu piło go 80,6% 15-16-latków, a 92,8% - 17-18-latków. Niepokojący jest trend wzrostowy pijących częściej i więcej (utrata świadomości, zataczanie się, bełkotliwa mowa). W ciągu ostatnich 30 dni piło alkohol 48,4% młodszych (stan upojenia 16,4%) i 76,9% starszych uczniów (stan upojenia 24,4%).

W Gminie Tłuszcz dysponujemy wynikiem badania wykonanego przez OPS w 2011 r. wśród 566 uczniów w wieku 11-18 lat z terenu gminy, które wskazuje, że 36% ankietowanych piło już w swym życiu alkohol.

Kolejne badania przeprowadzono w 2018 r. w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych z Gminy Tłuszcz (329 uczniów) uczestniczyli w Ogólnopolskiej Diagnozie Społecznej Uczniów LUSTRO 2018, której ewaluację przeprowadzono w roku 2023 (355 uczniów, w obu badaniach: młodsza grupa kl. V-VI, starsza grupa kl. VII-VIII).

Spożycie alkoholu przynajmniej raz w ciągu ostatniego roku deklarowało: piwo - młodszy 8,65%, starsi 15,22%; wino – młodszy 3,85%, starsi 8,7%; wódka – młodszy 1,92%, starsi 10,87%; szampan – młodszy 17,31%, starsi 8,7%; drinki – młodszy 2,88%, starsi 6,52%. Więcej niż w 2018 r. młodszych uczniów zadeklarowało wypicie szampana i piwa. W pozostałych wyżej wymienionych rodzajach alkoholi są spadki. Badania ankietowe

na platformie internetowej wykazały, że ok. 4% uczniów widuje przynajmniej raz w tygodniu, jak ich rówieśnicy spożywają piwo, trochę mniejszy odsetek uczniów obserwuje spożywanie alkoholi mocniejszych. Około 2 % uczniów przyznało się do częstego picia piwa. Ogólnie zauważalny jest trend spadkowy w piciu napojów alkoholowych (w tym częstego picia wśród starszych uczniów).

W październiku 2019 r. OPS przeprowadził badania ankietowe problemów społecznych (w tym alkoholizmu) do opracowywanej strategii gminnej. Wśród 149 ankietowanych osób połowa wskazała alkoholizm jako główny problem społeczny na terenie naszej gminy. Uzależnienie jest według ponad połowy ankietowanych powodem bezrobocia. Niewłaściwe zachowanie pijących alkohol w miejscach publicznych to według co piątego ankietowanego przyczyna braku poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. 25% respondentów oceniło, że skala uzależnień w gminie jest wysoka. Za przyczyny uzależnień ankietowani podali: bezrobocie, stres, rozpad rodziny i niedostosowanie społeczne.

Przyczynami najważniejszych problemów społecznych najczęściej wskazywanymi przez ludzi są czynniki społeczne i rodzinne: bezrobocie, kryzys rodziny, zubożenie, nieumiejętność radzenia sobie z problemami w życiu codziennym. Zdecydowanie rzadziej wskazuje się na uwarunkowania osobiste (choroby, niepełnosprawność). Alkoholizm, narkomania i uzależnienia behawioralne są w dużym stopniu reakcją na zaistniałe trudności, bądź są przejęte przez kolejne pokolenia jako wzorce zachowania.

Na takie przyczyny problemu uzależnień wskazują także najnowsze badania ankietowe przeprowadzone w 2025 r. na potrzeby opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tuszcz na lata 2026-2032. Ankietowani (254 osoby) przyczyn uzależnień upatrują głównie w niezaradności życiowej (50%), bezrobociu i utracie pracy (45,7%), silnym stresie (37%), konfliktach rodzinnych i rozpadzie rodziny (33,1%).

Uzależnienia są dla ankietowanych największym problemem społecznym w gminie (46,46%), a sięganie po alkohol lub narkotyki to drugie ze wskazanych największych zagrożeń dla rozwoju dzieci i młodzieży (46,06% ankietowanych tak uznało). Mieszkańcy gminy większy nacisk kładą na wsparcie terapeutyczne i edukacyjne osób z uzależnieniami (60,2%), kierowanie do grup wsparcia (48,8%), profilaktykę wśród dzieci i młodzieży (45,3%).

Uzależnienia są także drugą najczęściej wskazywaną przyczyną niewypełniania obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców (opiekunów). Poprawę sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi wynikającymi również z uzależnień

rodziców ankietowani widzą głównie w udzielaniu im pomocy terapeutycznej (43,7%), pomocy w znalezieniu pracy (42,91%), pomocy socjalnej (33,46%). Mniej ankietowanych stawia na działania profilaktyczne (19,69%), czy też zwiększenie dostępności konsultacji psychologiczno-pedagogicznych (22,83%).

Wyniki badań ogólnopolskich i gminnych pozwalają na wniosek, że mimo rejestrowanych w ostatnich latach trendów spadkowych w spożywaniu alkoholu, nadal występuje problem uzależnienia od alkoholu wśród dorosłych oraz niepokojące jego picie przez nastolatków. Wzrasta świadomość społeczeństwa na temat negatywnych skutków spożywania napojów alkoholowych, lecz nie wpływa to we właściwy sposób na realne odczuwanie przez nich ryzyka chorób niesionych przez alkoholizm, zarówno w wymiarze społecznym, jak i indywidualnym. Dystansujemy się od potrzebujących pomocy alkoholików, a jednocześnie rosną wobec nich postawy restrykcyjne, naznaczanie, wykluczanie, pozostawianie uzależnionych samym sobie, najlepiej bez wdrażania rozwiązań instytucjonalnych (mit: „po co ponosić koszty administracyjne i koszty leczenia, to i tak nic nie pomoże”).

Mimo wszystko pozytywnym aspektem jest postrzeganie przez mieszkańców gminy znaczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wsparcia terapeutycznego dla uzależnionych i ich rodzin oraz profilaktyki wśród dzieci i młodzieży. Wymagać to będzie podejmowania dalszych działań profilaktyczno-edukacyjnych i wsparcia specjalistycznego zarówno dla małoletnich, jak i dla rodziców, a także organizowania działań pomocowych dla dorosłych uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin. Ponadto ważne będzie dalsze uczenie dzieci i młodzieży asertywnych postaw wobec uzależnień, promowanie zdrowego stylu życia w szkole i poza nią, tworzenie bazy do realizacji programów profilaktyczno-wychowawczych i edukacyjnych w szkołach i w miejscach, gdzie takie programy mogą być realizowane przez organizacje lub inne podmioty współpracujące w zakresie profilaktyki alkoholizmu, narkomanii, uzależnień behawioralnych (np. świetlice, punkty wsparcia dziennego, place zabaw). Dużą uwagę należy skierować na rodziny, szczególnie z problemami alkoholowymi, niewydolne wychowawczo, gdzie brak jest dobrych przykładów radzenia sobie z problemami, stresem, właściwego spędzania wolnego czasu. Oprócz oferty pomocy specjalistycznej dla uzależnionych i współuzależnionych, takie rodziny trzeba wspierać poprzez uruchomienie programów profilaktycznych ukierunkowanych na rozwijanie kompetencji społecznych u dzieci, umiejętności wychowawczych rodziców, komunikacyjnych w rodzinie, w otoczeniu, w szkole, radzenia sobie ze stresem, zmniejszanie izolacji społecznej.

Substancje psychoaktywne - narkomania

Od lat 90-tych XX w. w Polsce wśród obserwowanych trendów związanych z substancjami psychoaktywnymi należy wyróżnić spadek używania heroiny i iniekcji, a także zakażeń HIV, rozwój leczenia i redukcji szkód, rosnące znaczenie konopi indyjskich w leczeniu oraz pojawianie się nowych substancji psychoaktywnych (NSP), tzw. dopalaczy.

Według Europejskiego Raportu Narkotykowego z 2019 r. (są w nim również dane z Polski) ponad 29% mieszkańców Europy w wieku 15-64 lata miało kontakt z narkotykami (najpowszechniejsze konopie indyjskie, potem kolejno kokaina, MDMA, amfetaminy, opioidy). W Polsce do zażycia narkotyków przyznaje się 1,3% ludzi, w grupie młodszych (15-34 lata) wskaźnik ten rośnie do 10,4%. Polska ma niższe od średnich w UE ogólne wskaźniki zażywania narkotyków i umieralności z tego powodu na 1 mln mieszkańców (2021 r. - 289 zgonów w Polsce), ale mimo to problem jest bardzo ważny i wymaga stałych działań zarówno w sferze pomocy medycznej, jak i profilaktycznej. Z badań wynika także, że narkotyki dają odprężenie, dobrą zabawę, zapomnienie o problemach.

Według badań ESPAD 2024 w Europie średnio 14% uczniów w wieku 15-18 lat zgłasza, że co najmniej raz w życiu użyło nielegalnego środka odurzającego (tendencja spadkowa od 1995 r.), więcej chłopców niż dziewcząt. Badania ESPAD 2024 na Mazowszu wskazały, że w grupie 15-16-latków jest to 14,8% oraz 33,7% w grupie starszych 17-18-latków. Najczęściej są to konopie indyjskie jako najłatwiej osiągalne. Zainteresowanie marihuaną wzrasta także w związku z jej właściwościami leczniczymi oraz większym niż kiedyś stężeniem THC. Według polskich badań około 400 tysięcy osób używa narkotyków i NSP (w tym około 100 tysięcy uzależnionych), najczęściej są to mężczyźni w wieku 15-30 lat. Ponad 200 osób umiera co roku w związku z narkotykami.

Badania przeprowadzone przez OPS w Tłuszczu z 2011 r. wśród 566 uczniów w wieku 11-19 lat z terenu gminy wskazały, że 2,33% ankietowanych miało kontakt z narkotykami, a 13,66% paliło papierosy. Według wyników społecznej diagnozy uczniów LUSTRO w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” na przełomie 2018/19 na terenie Gminy Tłuszcz około 1,5% badanych codziennie widziało rówieśnika palącego marihuanę lub biorącego dopalacze, tyle samo brało dopalacze lub paliło marihuanę (istnieje oczywiście margines błędu z uwagi na oszukiwanie rówieśników przez palących w celu tzw. „zaistnienia”, chęci zaimponowania, itp.). Jest to zdecydowanie mniejszy odsetek niż w przypadku spożywania alkoholu, ale fakt dostępności substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży może niepokoić. Badania ewaluacyjne LUSTRO w 2023 r. wskazały na

wzrost odsetka uczniów, którzy nie widzieli rówieśników zażywających dopalacze lub palących marihuanę. Spadł także odsetek zażywających lub palących do pojedynczych przypadków (tzw. eksperymentów). Tylko 1 osoba wśród młodszych deklarowała zapalenia marihuany w ciągu ostatniego roku, wśród starszych były to 2 osoby. Dwaj starsi uczniowie deklarowali palenie marihuany kilka razy w miesiącu, podobnie jak zażycie dopalaczy.

W październiku 2019 r., w ramach diagnozy problemów społecznych przeprowadzonej przez OPS w Tuszczu, niespełna 7% ankietowanych uznało narkomanię za jeden z problemów społecznych na terenie Gminy Tuszcz, umieszczając ją na stosunkowo odległym 9. miejscu. W badaniach w 2025 r. do kolejnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zjawisko narkomanii ujęto w jednej kategorii „uzależnienia” – omówiono je w poprzednim rozdziale o zjawisku alkoholizmu. Należy jednak podkreślić, że sięganie po substancje uzależniające, to według respondentów drugie co do ważności zagrożenie dla dzieci i młodzieży. Najskuteczniejsze działania według nich to pomoc terapeutyczna i rozwój oferty spędzania czasu wolnego. Należy nadmienić, że w Punkcie Konsultacyjnym rocznie wśród kilkuset zgłaszających się dorosłych osób, tylko kilka przyznaje się do kontaktu z narkotykami, ale najczęściej łączone są one z alkoholem, co utrudnia zarówno diagnozę przypadku, jak też formy pomocy. Według danych ogólnopolskich (KCPU 2023) 71% przyjmujących narkotyki pije także alkohol.

Oprócz narkotyków (marihuana, amfetamina) wśród polskiej młodzieży popularne są tzw. dopalacze (NSP - nowe substancje psychoaktywne), jednak od 2015 r. maleje liczba interwencji medycznych związanych z zatruciem dopalaczami (2015 - 7206 zatruc, 2018 - 4260, 2019 - poniżej 2500). Według badań ESPAD z 2024 r. w Polsce, mimo tendencji spadkowych używania, do zażycia NSP przynajmniej raz przyznaje się ok. 6,49% młodzieży w wieku 15-17 lat (2015 - 12%, 2019 - 9%) przy średniej europejskiej 3%. Na Mazowszu wyniki są takie jak ogólnopolskie. Inne badania w 2018 r. na Mazowszu wykazały, że dopalaczami zatruto się 5,63 na 100 tysięcy mieszkańców (w Polsce 11,08/100 tysięcy). Problem dopalaczy jest monitorowany w Polsce od 2008 r. Od 2015 r. w Polsce ustawowo się je delegalizuje, ale pojawiają się coraz to nowe.

Dopalacze są bardzo niebezpieczne i oprócz zagadnień systematycznych badań nowych substancji i ich delegalizacji budowane są programy profilaktyczno-edukacyjne ukierunkowane szczególnie na młodzież. Od roku 2015 Ministerstwo Edukacji Narodowej w odpowiednich przepisach w sposób wyraźny określiło zasady działalności szkół w obszarze przeciwdziałania narkomanii, jej zakres i formy, zakres tworzenia bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach, itd.

Polska należy do grupy państw o najwyższych wskaźnikach używania leków nasennych i uspokajających przyjmowanych bez przepisu lekarza, w tym w celach pozamedycznych. Eksperymentowanie z tymi środkami deklaruje w badaniach około 13% respondentów, najwięcej z przedziału wiekowego 35-54 lata. Według ostatnich badań ESPAD 2024 osoby w wieku 15-18 lat stawiają je na drugim miejscu po marihuanie i haszyszu, na trzecim miejscu są substancje wziewne. Więcej leków zażywają dziewczęta, co potwierdzają badania LUSTRO w Gminie Tłuszcz w 2023 roku. Według tych badań około połowa uczniów młodszych (V-VI klasa) zażywa leki przeciwbólowe, jest to tendencja wzrostowa w porównaniu do badań z 2018r., w starszej grupie (VII-VIII klasa) widoczne są niewielkie spadki wskaźników częstego zażywania takich leków.

Na podstawie opinii i badań należy wnioskować, że większość młodzieży jest zorientowana w zakresie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. O stopniu ryzyka według wielu osób decyduje bardziej nasilenie używania niż rodzaj substancji, liczą się pozytywne, szybkie efekty ich działania niż rzeczywiste szkody. Problem narkomanii, uzależnienia od leków, tytoniu jest na tyle ważny i widoczny, że wymaga podejmowania dalszych działań profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach, a także wsparcia i pomocy specjalistycznej.

Palenie tytoniu

Równie niepokojącym zjawiskiem wśród dzieci i młodzieży było i jest palenie papierosów, a szczególnie ostatnio modnych nowych wyrobów tytoniowych, przede wszystkim e-papierosów. W Gminie Tłuszcz dysponujemy badaniami LUSTRO 2018 i 2023 wśród uczniów młodszych kl. V-VI i starszych kl. VII-VIII. Wynika z nich, że ogólny wskaźnik palenia papierosów w ciągu ostatniego roku spadł do 2,88% ankietowanych młodszych, wśród starszych do 19,57%. Raz w miesiącu pali 1,92% młodszych i 8,7% starszych uczniów (również spadek wskaźnika). Codziennie pali 1 na 100 badanych młodszych i 4 na 100 badanych starszych uczniów.

Badania ESPAD 2024 na Mazowszu również wskazały na spadek palenia tytoniu zarówno wśród dziewcząt, jak i chłopców. Co drugi ankietowany w ogóle nie palił, im starsi, tym mniej palą tytoniu, a więcej e-papierosów. Wzrosło więc używanie e-papierosów, szczególnie wśród młodszych 15-16-latków (1 na 3 palących), ale nałogowo bardziej widoczne jest wśród starszych 17-18-latków (2 na 3 palących). Więcej e-papierosów palą dziewczęta.

Można założyć, że świadomość ryzyka palenia tytoniu jest wśród młodzieży i dorosłych duża, wiedza na ten temat jest przekazywana od wielu lat w ramach różnych kampanii profilaktycznych, w codziennej działalności instytucji oświatowo-wychowawczych. Na temat e-papierosów wiemy jednak niewiele, a wpływa na to duża i zmieniająca się oferta rynkowa, łatwy dostęp do różnorodnych substancji stosowanych w e-papierosach. Młodzież i dorośli nie zdają sobie sprawy, jak ogromne ryzyko chorób wiąże się z wdychaniem palonych substancji niewiadomego pochodzenia i składu. Problem palenia tytoniu i innych wyrobów wymaga podejmowania szerokich działań edukacyjnych w stosunku do młodzieży i dorosłych mogących ograniczyć, a następnie zmniejszyć występujące zagrożenie.

Uzależnienia behawioralne

Specjaliści uważają, że nie ma wyraźnych różnic pomiędzy uzależnieniem od substancji psychoaktywnych i uzależnieniem od czynności. Najważniejsze jest to, że w pierwszym przypadku osoby uzależnione poszukują kontaktu z substancją, drugi zaś wiąże się z wykonywaniem określonych czynności. Uzależnienia od czynności są to wszelkie nałogowo powtarzane czynności, w które nie są zaangażowane substancje psychoaktywne. Należą do nich zachowania lub działania społecznie ogólnie akceptowane, takie jak: jedzenie, granie w gry hazardowe, robienie zakupów, korzystanie z internetu, oglądanie telewizji, dbanie o swój wygląd, zaspokajanie potrzeb seksualnych, używanie komórki, praca itp. Jednak stają się one zagrożeniem i mogą przejść w uzależnienia, gdy tracimy nad nimi kontrolę. Ten mechanizm jest związany z brakiem umiejętności radzenia sobie ze złymi emocjami (np. frustracją, lękiem, przygnębieniem, depresją). Zachowania kompulsywne wyciszą złe emocje, pozwalają poprawić samopoczucie, ale tylko chwilowo, z czasem pragnienie wykonywania danej czynności jest coraz silniejsze i częstsze, co prowadzi do uzależnienia.

Niewątpliwie dużo ryzyka niesie ze sobą uzależnienie od hazardu. Ponad 1/3 polskiego społeczeństwa w wieku powyżej 15 lat w coś grała na pieniądze w ciągu ostatniego roku. Badania EZOP II z lat 2019/2020 w Polsce wskazują na ok. 50 tysięcy osób grających ryzykownie (w tym ok. 27 tysięcy patologicznie i wymagających leczenia). Przewiduje się, że kolejne badania przyniosą wzrost tego wskaźnika.

Jednak największym obecnie problemem społecznym, dotyczącym szczególnie dzieci i młodzież, staje się uzależnienie od telefonu, internetu, gier komputerowych. Badania LUSTRO 2023 w Gminie Tłuszcz pokazały, że codziennie gra na komputerze 23% młodszych uczniów (kl. V-VI) i 35% starszych (kl. VII-VIII). Udział procentowy wzrasta,

jeśli chodzi o telefon i tablet do 33% wśród młodszych i 54% wśród starszych. Smartfon zabiera do szkoły 56,73% młodszych i 65,22% starszych uczniów. Głównie chodzi o kontakt ze znajomymi, śledzenie portali społecznościowych, słuchanie muzyki. Intensywne korzystanie z mediów cyfrowych ma negatywny wpływ na relacje z innymi uczniami, problemy z komunikacją z otoczeniem, zaniedbywanie innych form aktywności poprzez przeznaczanie na nie coraz mniej czasu (np. sport, czytanie książek, kontakty z rówieśnikami). Wskazały na to przytoczone badania.

Badania ogólnopolskie wskazały, że 1/3 populacji dzieci w wieku 1-2 lata już korzysta z urządzeń mobilnych, w wieku 3-5 lat jest to już 2/3 dzieci. Rodzice starszych dzieci chcą najczęściej w ten sposób zniwelować nudę lub nagrodzić dziecko. Co 3 nastolatek nie może funkcjonować bez telefonu i ma już objawy problemowego używania internetu (PUI), zwiększył się bowiem czas przeznaczany na internet w ciągu tygodnia do 4 godzin dziennie, a w niedzielę do ponad 6 godzin dziennie. Około 36% nastolatków zaniedbuje zaplanowane czynności lub obowiązki. Podejmowane przez rodziców próby ograniczenia korzystania przez dziecko z telefonu kończą się fiaskiem u ponad 35% rodziców. Należy także nadmienić, że co 6-7 Polak w wieku 15-64 lata jest zagrożony uzależnieniem od internetu.

Obecnie możemy sięgać do różnych opracowań na temat uzależnień behawioralnych. Ich skala jest coraz większa, a wyjątkowo niepokojąca, gdy dotyczy dzieci i młodzieży. Główne zagrożenia niosą ze sobą komputer (internet), telefon, hazard, chociaż problemem zaczyna być także zakupoholizm (ok. 1 mln. Polaków kupuje kompulsywnie) i pracoholizm (praca bez odpoczynku to duże zagrożenie dla zdrowia psychicznego i fizycznego). Po nowelizacji UWTPA uwzględniła w swej treści również profilaktykę w zakresie uzależnień behawioralnych.

Mając na uwadze zmniejszenie skali problemu społecznego, jakim są uzależnienia behawioralne, konieczne jest realizowanie programów profilaktycznych promujących odpowiedzialne korzystanie z mediów cyfrowych. Należy rozwijać alternatywne formy spędzania wolnego czasu – sport, zajęcia kulturalne, społeczne, zainteresowania – aby zrównoważyć ilość czasu spędzanego online. Ważne jest też wsparcie rodziców/opiekunów w rozwijaniu u dzieci zdrowych nawyków związanych z korzystaniem z nowych technologii.

Problemy związane z bezpieczeństwem lokalnym

Nadużywanie alkoholu bądź zażywanie substancji psychoaktywnych może być nierzadko przyczyną zaistnienia zdarzeń zabronionych prawem, a tym samym wpływać na

stan bezpieczeństwa oraz jego odczuwanie przez mieszkańców danego terenu. Tabela nr 1 zawiera dane dotyczące wybranych kategorii czynów związanych z piciem napojów alkoholowych lub używaniem środków odurzających na przestrzeni ostatnich lat.

Tabela nr 1. Wybrane kategorie przestępstw i wykroczeń w latach 2020-2024 na terenie Gminy Tuszcz

	2020	2021	2022	2023	2024
Kierowanie pojazdem po drodze publicznej przez osobę nietrzeźwą art. 178 § 1 i 2 kk	49	48	41	22	30
Kierowanie pojazdem po drodze publicznej przez osobę będącą po użyciu alkoholu art. 87 § 1 kw	7	19	9	7	6
Kierowanie pojazdem przez osoby będące pod wpływem środków odurzających	0	0	0	0	0
Kolizje drogowe spowodowane przez osoby będące po spożyciu alkoholu	1	7	6	7	0
Podejmowanie czynności zawodowych przez osoby będące pod wpływem alkoholu	0	0	0	0	0
Przestępstwa związane z narkotykami (m. in. posiadanie, handel)	18	14	13	6	4

Źródło: Dane z KP w Tuszczu.

Analizując te dane, należy stwierdzić, że w latach 2023-2024 ogólna liczba przypadków kierowania pojazdem przez osoby w stanie po spożyciu alkoholu zmalała w porównaniu do wcześniejszych lat. W związku z wprowadzonymi w ostatnim czasie bardziej rygorystycznymi przepisami dotyczącymi kar dla osób kierujących pojazdami w stanie po spożyciu alkoholu, należy domniemywać, że wpłynęło to i nadal będzie wpływać na spadek liczby zdarzeń drogowych z udziałem pijanych kierowców.

Tabela nr 2. Osoby zatrzymane przez policję do wytrzeźwienia w latach 2020-2024 na terenie Gminy Tłuszcz

	2020	2021	2022	2023	2024
Zatrzymani do wytrzeźwienia w PDOZ	19	17	12	15	20
Zatrzymani nietrzeźwi nieletni (umieszczeni w izbie dziecka, przekazani rodzicom)	0	0	0	0	0

Źródło: Dane z KP w Tłuszczu.

Chociaż zjawisko picia alkoholu przez osoby nieletnie wydaje się być niepokojące, to w ostatnich latach nie odnotowano takich przypadków na terenie Gminy Tłuszcz. Konieczne wydaje się jednak prowadzenie systematycznych działań profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie zwiększenia świadomości społeczeństwa (w tym dzieci i młodzieży) na temat skutków (także prawnych) picia alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych z położeniem nacisku na ich realizację w placówkach szkolnych.

Zjawisko przemocy domowej oraz w doświadczeniach dzieci i młodzieży

Zjawisko przemocy domowej występuje często w połączeniu z nadużywaniem alkoholu, to ok. 90% przypadków stosowania przemocy przez pijanego sprawcę wobec najbliższego członka rodziny. Dane KCPU wskazują, że około 2 mln. osób dorosłych i dzieci z rodzin z problemem alkoholowym jest ofiarami przemocy domowej, a w rodzinach alkoholików wychowuje się około 1,5 mln dzieci, drugie tyle dorosłych żyje w otoczeniu alkoholika.

Badanie zjawiska przemocy w Gminie Tłuszcz przeprowadził Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu w 2014 r. (badanie ankietowe 54 uczniów w wieku 13-18 lat). Najważniejsze wnioski z badań aktualne do dzisiaj:

- istnieje duża świadomość wśród młodzieży na temat osób i instytucji, do których należy zgłosić się w przypadku zauważenia przemocy oraz że przemocy nie można stosować,

- większa część badanych wskazała, że przemoc jest przestępstwem i nie można jej ukrywać,
- uczniowie wśród rodzajów przemocy zdecydowanie wskazują na przemoc fizyczną i psychiczną,
- niepokojącym jest to, że 33% uczniów zna rówieśników, którzy są lub podejrzewają, że mogą być ofiarami przemocy w rodzinie.

Kilku ważnych informacji związanych ze zjawiskiem agresji i przemocy dostarczyły wcześniejsze gminne badania OPS w Tłuszczu z 2011 r. na próbie 566 uczniów w wieku 11-19 lat. Wynika z nich, że w środowisku domowym bezpiecznie czuje się 94% uczniów, a pozostali czują się względnie bezpiecznie. Wsparcie u najbliższych może uzyskać 98% uczniów, pozostali nie mogą na to liczyć i takie osoby należałoby obejmować wsparciem.

Badania ankietowe LUSTRO w 2023 r. wskazały, że im starsze dziecko, tym jest większy odsetek widzących przemoc w swoim otoczeniu (np. w szkole, w domu, na ulicy). Coraz więcej uczniów widzi przemoc wobec rówieśników, szczególnie psychiczną; wzrasta przemoc wśród dziewcząt. 6,73% młodszych uczniów i 10,87% starszych codziennie widzi przemoc fizyczną wobec rówieśników.

W badaniach ankietowych OPS z października 2019 r. respondenci uznali, że uzależnienia występujące w rodzinie są główną przyczyną przemocy w rodzinie (71% ankietowanych). W ich opinii potrzebne jest zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego i psychologicznego, grup wsparcia.

W badaniach do gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych z roku 2025 respondenci najczęściej deklarowali, że słyszeli o przypadkach przemocy w rodzinie w swoim najbliższym otoczeniu (48,4% badanych), 18,5% ankietowanych znało takie przypadki osobiście, natomiast 33,1% nie znało żadnych takich sytuacji. Wyniki te pokazują, że problem przemocy w rodzinie jest w środowisku lokalnym znany, choć nie zawsze bezpośrednio doświadczany. Na przemoc w rodzinie jako problem społeczny wskazało 14,57% ankietowanych, stawiając go na 6. miejscu.

Informacji o zjawisku przemocy domowej, związków z nadużywaniem alkoholu dostarczają także dane z procedury „Niebieskich Kart” prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny oraz z Komisariatu Policji w Tłuszczu. Są one istotne z uwagi na rekomendowane przez KCPU do gminnego programu zadanie zwiększania świadomości społecznej oraz dostępności i jakości pomocy dla osób dotkniętych przemocą domową.

Tabela nr 3.

	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba policyjnych interwencji domowych, gdzie sprawcą była osoba nietrzeźwa	134	bd	77	202	120
Liczba policyjnych interwencji dotyczących przemocy w rodzinie	46	bd	49	30	80
Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart	34	44	33	36	27
Liczba dzieci w rodzinach z problemem przemocy	42	37	39	48	32
Liczba postępowań o znęcanie się nad rodziną art. 207 § 1 kk	39	bd	15	14	14

Źródło: Dane z KP w Tuszczu i Zespołu Interdyscyplinarnego.

Najczęściej wskazywane przez respondentów działania przeciwdziałające przemocy w rodzinie to m. in. zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego i terapeutycznego oraz prowadzenie poradnictwa i wsparcia osób w kryzysie. Wysokie znaczenie przypisano również umożliwieniu uczestnictwa w grupach wsparcia. Te kierunki działań pokrywają się z potrzebami wyrażanymi w opiniach osób i instytucji działających w obszarze przemocy i uzależnień.

Ponieważ na terenie gminy zjawisko uzależnień i przemocy należy do istotnych zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodzin, ze szczególnym wskazaniem na zagrożenie dla rozwoju dzieci, konieczne zatem jest wsparcie lub kontynuowanie działań profilaktyczno-edukacyjnych oraz pomocowych dla tych rodzin, a także rozważenie zatrudnienia psychologa rodzinnego w sytuacjach kryzysowych (z dojazdem do domu). Podejmowane działania powinny wspierać rodziny, zapewnić w miarę możliwości wskazanie dobrych przykładów radzenia sobie z problemami, uczenie odwagi i nieukrywania takich sytuacji, jak też wskazywanie możliwości uzyskania pomocy.

2.2. Ograniczanie dostępności alkoholu

Ograniczanie fizycznej dostępności alkoholu jest jednym z narzędzi zmniejszania rozmiarów problemów alkoholowych. Zgodnie z UWTPA samorządy gminne decydują o skali dostępności fizycznej sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gmin z zaznaczeniem, że decyzje te powinny być dostosowane do istniejących warunków

i potrzeb. W 2021 r. została zainicjowana kampania edukacyjna „Ogranicz dostępność alkoholu” z uwzględnieniem roli samorządów w tym zakresie (podejmowanie uchwał w zakresie ograniczenia pory sprzedaży lub miejsc usytuowania punktów sprzedaży). Na podstawie danych KCPU za 2023 r. wynika jednak, że niewiele gmin w Polsce decyduje się na wprowadzenie zakazów - na 2432 gminy, które przesłały sprawozdanie za ten rok, 42 mają zakaz sprzedaży na stacjach benzynowych, 20 – w godzinach nocnych, 145 – na kąpieliskach.

Prowadzone są działania pilotażowe w niektórych miastach nad wprowadzeniem w ustawie zmian ograniczających sprzedaż. W Polsce na ponad 300 tysięcy ważnych zezwoleń przyczyną ich cofnięcia jest głównie nieprzestrzeganie warunków sprzedaży napojów alkoholowych i takich przypadków jest rocznie ok. 400 (w tym ok. 50 za sprzedaż alkoholu nieletnim, ta liczba jest coraz mniejsza).

Zgodnie z UWTPA rada gminy ustala w drodze uchwały dla terenu gminy liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, jak i w miejscu sprzedaży, oraz zasady usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Uchwała nr XXVIII.394.2018 Rady Miejskiej w Tłuszczu z dnia 25 czerwca 2018 r. reguluje maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W Gminie Tłuszcz ustalono liczbę **189** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (w tym: 153 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w sklepach i 36 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży). Łączny limit liczby zezwoleń w zależności od zawartości alkoholu wynosi: **71** – sprzedaż napojów zawierających do 4,5 % zawartości alkoholu i piwa, **59** – powyżej 4,5 % alkoholu (za wyjątkiem piwa) i **59** – powyżej 18 %).

Natomiast zgodnie z uchwałą nr XXVIII.395.2018 Rady Miejskiej w Tłuszczu z dnia 25 czerwca 2018 r. punkty sprzedaży lub podawania napojów alkoholowych (w tym wydzielone ogródki gastronomiczne) mogą znajdować się w odległości nie mniejszej niż 80 m od głównych drzwi wejściowych na teren sklepu do głównej bramy wejściowej na teren obiektów: szkół, przedszkoli, placówek oświatowo-wychowawczych, zakładów opieki zdrowotnej, kościołów, kaplic i cmentarzy.

Przed wydaniem decyzji zezwalającej na handel alkoholem Burmistrz wnioskuje do GKRPA o wydanie opinii dotyczącej zgodności wniosku o zezwolenie na handel z obowiązującymi uchwałami. GKRPA wydaje w tym zakresie postanowienia: 2022 r. – 30, 2023 r. – 68, 2024 r. – 28. Liczba wydawanych postanowień wiąże się nie tylko z powstaniem nowego punktu sprzedaży, ale przede wszystkim przedłużaniem pozwoleń, zmianą

właściciela placówki. Z niżej przedstawionych danych wynika, że liczba placówek handlujących alkoholem na terenie gminy Tłuszcz utrzymuje się na podobnym poziomie liczbowym, a nieznaczny wzrost o pojedyncze przypadki związany jest z powstawaniem supermarketów sieciowych.

Tabela nr 4. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Tłuszcz

	ogółem	sklepy	lokale gastronomiczne
2014	57	48	9
2015	56	46	10
2016	52	40	12
2017	52	40	12
2018	48	40	8
2019	51	40	11
2020	46	37	9
2021	47	38	9
2022	47	39	8
2023	50	42	8
2024	51	43	8

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Tłuszczu.

Tabela nr 5. Wskaźnik dostępności punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Tłuszcz

	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba mieszkańców pow. 18 r. ż.	Liczba mieszkańców przypadająca na 1 punkt	Liczba dorosłych mieszkańców na 1 punkt
2014	19.506	15.296	342	268
2015	19.662	15.416	351	275
2016	19.655	15.424	378	296
2017	19.781	15.528	380	299
2018	19.750	15.741	411	328
2019	19.820	15.332	396	312
2020	19.790	15.326	430	333
2021	19.730	15.493	420	330
2022	19.803	15.597	421	332
2023	19.840	15.414	397	308
2024	19.850	15.462	389	303

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Tłuszczu.

2.3. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tłuszczu oraz instytucji zajmujących się terapią, profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych inicjuje działania w zakresie określonym w art. 4¹ ust. 1 UWTPA oraz prowadzi procedury związane z motywowaniem osób uzależnionych do podjęcia terapii odwykowej, bądź skierowaniem wniosków do sądu o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Odnotowano w ostatnich 4 latach tendencję spadkową zgłaszanych wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Komisja wydaje opinie w drodze postanowień, stanowiące jeden z warunków wydania zezwolenia przez Burmistrza Tłuszcza na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ust. 1 UWTPA) i rozpatruje na posiedzeniach różnorodne sprawy mieszczące się w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Rocznie odbywa się 12 posiedzeń GKRPA.

Tabela nr 6. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2020–2024 w ramach procedury zobowiązania do leczenia odwykowego

	2020	2021	2022	2023	2024
Prowadzone procedury zobowiązania do leczenia odwykowego	13 (+10 z 2019 r.)	30 (+2 z 2020 r.)	25 (+11 z 2021 r.)	20 (+5 z 2022 r.)	12 (+6 z 2023 r.)
Wnioski skierowane do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego	10	8	9	10	4

Źródło: Sprawozdania z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Tłuszcz w latach 2020–2024.

Uzależnieni od alkoholu oraz rodziny borykające się z problemem uzależnień lub przemocy domowej mogą otrzymać wsparcie w finansowanym przez GKRPA w Punkcie Konsultacyjnym mającym swoją siedzibę w Tłuszczu przy ul. Powstańców 27. Od 2016 r. w ramach pracy Punktu Konsultacyjnego indywidualnych konsultacji i wsparcia udziela dwóch psychologów (jeden od 2021 r. ma tytuł psychoterapeuty behawioralnego), trzeci z psychologów prowadzi grupę wsparcia dla współuzależnionych i DDA. Pomocy specjalistycznej udziela także prawnik. Jak się okazuje, działalność Punktu Konsultacyjnego jest bardzo ważna dla mieszkańców, którzy nie muszą szukać pomocy w innych miejscowościach, a ponadto jest to bardzo duże wsparcie w sprawach prowadzonych przez

OPS związanych z przemocą i alkoholizmem w rodzinach. Przy Punkcie Konsultacyjnym działa także grupa samopomocowa AA „Przystań”.

Tabela nr 7. Liczba osób i porad indywidualnych w Punkcie Konsultacyjnym

Korzystający z usług punktu	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób zgłaszających się po indywidualną poradę	281	523	668	428	465
Liczba konsultacji i porad	469	792	804	1025	768
Liczba spotkań grup wsparcia dla współuzależnionych	9	34	48	44	43
Liczba spotkań grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej	3	3	10	5	3

Źródło: Sprawozdania z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Tłuszcz.

Dwóch członków GKRPA systematycznie uczestniczy w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego w ramach procedury „Niebieskich Kart” (obecnie raz na dwa miesiące), jeden z nich także w grupach diagnostyczno-pomocowych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu w sposób profesjonalny i kompleksowy zajmuje się problemami społecznymi wywołanymi w związku z zaistnieniem przemocy domowej, także w porozumieniu z GKRPA, gdy pojawia się uzależnienie od alkoholu.

W ramach współpracy GKRPA z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tłuszczu kontynuowano dofinansowanie ze środków z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu działalności punktów wsparcia dziennego w Tłuszczu, Jasienicy i Strykach, które rozpoczęły ją od 1 marca 2016 r. (na bazie istniejących wcześniej dwóch świetlic środowiskowych oraz Punktu Pomocy Dziecku i Rodzinie w Tłuszczu). To właśnie w tych punktach dzieci i młodzież oraz ich rodziny, gdzie występuje problem alkoholowy lub przemoc, są niewydolne wychowawczo, otrzymują pomoc specjalistyczną, mogą bezpiecznie spędzać czas wolny od nauki.

Tabela nr 8. Korzystanie z PWD przez dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, przemocy, zaniedbaniem wychowawczym

	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba dzieci korzystających z punktów wsparcia dziennego	217	191	223	255	249
W tym z rodzin z problemem alkoholowym	42	27	27	28	23

Źródło: Sprawozdania z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Tłuszcz w latach 2020–2024.

Istotnym elementem programu jest dofinansowanie przez GKRPA zajęć ze specjalistą neurorozwoju, m.in. dla dzieci z FASD (płodowa choroba alkoholowa).

W roku 2020 ze względu na pandemię nie organizowano wyjazdu na letnie kolonie profilaktyczne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz przemocą, w 2021 r. GKRPA dofinansowała dwa turnusy półkolonii w określonym rygorze sanitarnym (30 dzieci). W kolejnych latach 2022-2024 GKRPA dofinansowała rocznie po dwa turnusy profilaktycznych półkolonii letnich łącznie dla 94 dzieci i w 2024 r. półkolonie zimowe dla 16 dzieci. Takie wsparcie dzieci z rodzin alkoholowych lub problemem przemocy jest bardzo ważne z punktu widzenia prawidłowego rozwoju i kształtowania umiejętności psychospołecznych.

Według danych OPS w Tłuszczu korzystanie przez rodziny z problemem alkoholowym ze świadczeń pomocowych przedstawiało się na przestrzeni kilku ostatnich lat następująco: 2020 r. – 23 rodziny, 2021 r. – 23, 2022 r. – 16, 2023 r. – 17, 2024 r. – 23.

Problematyką alkoholizmu, narkomanii i przemocy w indywidualnych przypadkach zajmuje się także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, poradnia Psychologia. Mieszkańcy Gminy Tłuszcz mogą korzystać także z pomocy Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Wołominie (głównie uzależnieni i współuzależnieni, bywają przypadki udzielania tam pomocy psychologicznej dla dzieci, kiedy z terapii korzysta rodzic).

Ze środków finansowych wpływających z tzw. „korkowego” i „małpkowego” oprócz działalności punktów wsparcia dziennego, punktu konsultacyjnego, dofinansowane są także liczne działania profilaktyczno-edukacyjne prowadzone przez szkoły, Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Tłuszczu, Bibliotekę Publiczną w Tłuszczu. Wśród nich można wymienić sprawdzone już programy cykliczne: „Słoneczny Uśmiech”, „Biesiady z książką – profilaktyka przede wszystkim”, „Kobiety przeciwko przemocy”, „Rodzinnie i bezpiecznie”, „Dokonuję właściwych wyborów”, „Bezpieczne wakacje-bezpieczne dziecko”.

Dofinansowane są warsztaty profilaktyczne w szkołach, warsztaty kompetencji społecznych dla dzieci, warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców. Dla osób współzależniowych/DDA, grupy AA są organizowane wyjazdy i warsztaty terapeutyczne. Prowadzone są także szkolenia dla nauczycieli, pracowników OPS, rodziców, m. in. z problematyki FASD.

Gmina Tłuszcz corocznie uczestniczy w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, udostępniając materiały szkołom podstawowym do prowadzenia zajęć profilaktyczno-edukacyjnych, a także możliwość stałego korzystania z platformy internetowej wspierającej różne działania.

2.4. Zasoby osobowe i instytucjonalne działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przemocy i przeciwdziałania narkomanii

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tłuszczu,
- Punkt Konsultacyjny w Tłuszczu,
- Komisariat Policji w Tłuszczu,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu,
- punkty wsparcia dziennego (Tłuszcz, Jasienica),
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tłuszczu, Poradnia „Psychologija”,
- placówki oświatowo-wychowawcze,
- Zespół Interdyscyplinarny w Tłuszczu (OPS),
- Grupa Samopomocowa AA „Przystań” w Tłuszczu,
- Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Tłuszczu,
- Biblioteka Publiczna w Tłuszczu,
- rady sołeckie i rady osiedlowe,
- organizacje pozarządowe oraz parafie na terenie Gminy Tłuszcz.

2.5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Tłuszcz na lata 2026-2032 – analiza SWOT oraz wybrane cele strategiczne i operacyjne do Programu

Przeprowadzona powyżej diagnoza problematyki uzależnień i przemocy na terenie Gminy Tłuszcz jest niewątpliwie ważną podstawą do opracowania Programu. Przyjęto, że jego cele główne będą odzwierciedlały zadania własne gminy określone w art. 4 UWTPA. Natomiast cele szczegółowe i planowane działania niniejszego programu będą uwzględniać cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań w obszarze uzależnień i przemocy domowej przyjęte przez Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Tłuszcz na lata 2026-2032. Do powyższego skłania szczegółowa diagnoza tych problemów przeprowadzona w gminie w 2025 r. (także z udziałem przedstawiciela GKRPA).

W przeprowadzonej analizie SWOT do wspomnianej Strategii zwrócono uwagę na mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia w kontekście problemu profilaktyki uzależnień:

- **mocne strony:** dostępne programy i instytucje wsparcia (w tym GKRPA i punkt konsultacyjny), dostęp do pomocy społecznej, wzrost świadomości społecznej na temat problemów zdrowotnych i uzależnień,
- **słabe strony:** uzależnienia ograniczające aktywność zawodową i społeczną, niedostosowana do młodzieży oferta spędzania czasu wolnego, niewystarczająca diagnoza uzależnień i problemów społecznych w lokalnym wymiarze z uwagi na trudności prawne w zbieraniu danych w szkołach,
- **szanse:** dalszy rozwój współpracy, regionalne i ogólnopolskie działania profilaktyczne i edukacyjne, kampanie społeczne na temat uzależnień, zdrowia psychicznego, przeciwdziałania wykluczeniu, promowaniu zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej,
- **zagrożenia:** wzrost uzależnienia i łatwy dostęp do substancji (alkohol, e-papierosy) oraz niski poziom świadomości rodziców, ograniczenia prawne i proceduralne w ściganiu sprzedaży alkoholu nieletnim.

Poniżej przedstawione są wybrane cele strategiczne i operacyjne Strategii do uwzględnienia w zapisach niniejszego Programu:

Cel strategiczny nr 2 – Wspieranie rodzin i stworzenie sprzyjających warunków do rozwoju dzieci i młodzieży poprzez działania profilaktyczne i edukacyjne.

2.1. Wzmacnianie kompetencji wychowawczych i relacji rodzinnych.

2.2. Rozwój oferty wsparcia dziennego i oferty spędzania czasu wolnego.

Cel strategiczny nr 4 – Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób doświadczających kryzysów psychicznych.

- 4.1. Rozwijanie dostępności wsparcia specjalistycznego.
- 4.2. Działania profilaktyczne i edukacyjne w zakresie zdrowia psychicznego i uzależnień.
- 4.3. Wzmocnienie wsparcia dla osób doświadczających przemocy.

ROZDZIAŁ III

Cele główne, cele szczegółowe i działania Programu

1. Cel Główny: Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu lub substancji psychoaktywnych

Cele szczegółowe	Planowane działania	Wskaźniki
1. Poprawa funkcjonowania osób uzależnionych od alkoholu/pijących szkodliwie lub ryzykownie, wspieranie osób trzeźwiejących.	1. Prowadzenie indywidualnych konsultacji (poradnictwo, wsparcie) oraz grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu/pijących szkodliwie lub ryzykownie w ramach Punktu Konsultacyjnego w Tuszczu. 2. Zatrudnienie psychologów oraz prawnika do prowadzenia poradnictwa i wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu/pijących szkodliwie lub ryzykownie. 3. Wspieranie działalności środowisk abstynenckich – udostępnianie sali na spotkania, przekazywanie materiałów profilaktycznych. 4. Dofinansowanie warsztatów terapeutycznych, spotkań/zlotów abstynenckich itp. w ramach terapii podstawowej, pogłębionej oraz dla uczestników grup wsparcia, trzeźwiejących osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin. 5. Zakup materiałów, artykułów, usług potrzebnych do zorganizowania ww. działań. 6. Bieżące utrzymywanie, wyposażenie i remont Punktu Konsultacyjnego.	1. Liczba osób zgłaszających się do Punktu Konsultacyjnego. 2. Liczba udzielonych porad indywidualnych. 3. Liczba warsztatów terapeutycznych, spotkań lub zlotów abstynenckich i osób biorących w nich udział.

2. Zwiększenie dostępności pomocy (wsparcia) dla osób uzależnionych od narkotyków i innych, nowych substancji psychoaktywnych (NSP).	1. Udzielanie indywidualnych konsultacji, poradnictwo dla osób eksperymentujących/uzależnionych od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych (ze szczególnym uwzględnieniem środowiska młodzieży dorosłej) w ramach dyżurów psychologów w Punkcie Konsultacyjnym. 2. Finansowanie zakupu publikacji, materiałów profilaktycznych z przeznaczeniem do wykorzystania w poradnictwie.	1. Liczba osób/konsultacji dot. uzależnienia od substancji psychoaktywnych. 2. Liczba pozyskanych publikacji, ulotek, broszur przeznaczonych dla korzystających ze wsparcia.
3. Zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat sposobów i możliwości uzyskania pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu/pijących szkodliwie lub ryzykownie oraz eksperymentujących lub uzależnionych od substancji psychoaktywnych.	1. Upowszechnianie informacji nt. form pomocy w gminie i powiecie dla osób uzależnionych od alkoholu/pijących szkodliwie lub ryzykownie, używających substancji psychoaktywnych, a także kompetencji służb w tym zakresie (ulotki, broszury, strona internetowa gminy, inne działania GKRPA w tym zakresie). 2. Szkolenie członków GKRPA w celu podniesienia i wykorzystania ich wiedzy w prowadzonych procedurach, przy opracowywaniu programu działań, materiałów profilaktycznych, w prowadzonych działaniach informacyjno-edukacyjnych (np. punktów poradnictwa na imprezach profilaktycznych, grup diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego). 3. Dofinansowanie/finansowanie działań profilaktyczno-edukacyjnych na wydarzeniach o zasięgu lokalnym (festyny, spotkania, pikniki, konkursy), na których prowadzone będą zajęcia i akcja informacyjno-edukacyjna związana z problematyką przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz działalnością pomocową w tym zakresie. 4. Zakup materiałów, artykułów, usług potrzebnych do zorganizowania ww. działań.	1. Liczba zorganizowanych szkoleń dla członków GKRPA oraz liczba osób uczestniczących w ww. szkoleniach. 2. Ilość dofinansowanych imprez profilaktycznych. 3. Ilość osób uczestniczących w imprezach profilaktycznych. 4. Formy upowszechnienia informacji dla społeczeństwa.

2. Cel główny: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Cele szczegółowe	Planowane działania	Wskaźniki
1. Zwiększenie dostępności oraz jakości oferowanej pomocy dla osób współzależnych, DDA i innych członków rodzin z problemem alkoholowym lub narkotykowym, osób doświadczających przemocy w związku z problemem alkoholowym lub narkotykowym, osób, które pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych stosują przemoc, poprawa funkcjonowania rodzin z tymi problemami.	1. Prowadzenie w Punkcie Konsultacyjnym przez psychologa grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie w zależności od istniejących w tym zakresie potrzeb. 2. Prowadzenie w Punkcie Konsultacyjnym indywidualnych konsultacji psychologicznych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie w związku z występowaniem problemu alkoholowego lub narkotykowego w rodzinie oraz dla osób stosujących przemoc w rodzinie. 3. Prowadzenie grupy wsparcia dla osób współzależnych i DDA – zatrudnienie osoby do jej prowadzenia w Punkcie Konsultacyjnym. 4. Prowadzenie indywidualnych konsultacji dla osób współzależnych, członków rodzin oraz DDA, a także członków rodzin, gdzie występuje problem uzależnienia. 5. Dofinansowanie pobytu osób współzależnych, DDA na zajęciach terapeutycznych organizowanych w Ośrodkach Apostolstwa Trzeźwości lub innych ośrodkach zajmujących się problemem współzależności. 6. Prowadzenie poradnictwa prawnego dla osób z rodzin, w których występuje problem alkoholizmu, narkomanii lub przemocy – zatrudnienie prawnika w Punkcie Konsultacyjnym. 7. Opracowanie i dystrybucja wśród mieszkańców gminy materiałów informacyjnych nt. możliwości uzyskania pomocy przez osoby współzależne, doświadczające przemocy w rodzinie, osoby stosujące przemoc, a także osoby z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu lub narkomanii. 8. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym OPS –	1. Liczba udzielonych porad indywidualnych oraz liczba spotkań grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy. 2. Liczba osób/konsultacji indywidualnych dla osób współzależnych, członków rodzin oraz DDA, dla osób z rodzin z problemem uzależnienia. 3. Liczba spotkań grupy wsparcia dla osób współzależnych i DDA. 4. Liczba osób skierowanych na terapię do OAT. 5. Liczba finansowanych szkoleń i ich uczestników. 6. Liczba wszczętych procedur przez GKRPA w sprawie nałożenia obowiązku leczenia odwykowego. 7. Liczba wniosków GKRPA skierowanych do Sądu Rejonowego w Wołominie o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego.

	udział w posiedzeniach (grupach diagnostyczno-pomocowych) działających w ramach procedury „Niebieskich Kart”, wnioskowanie o wszczęcie procedury NK. 9. Finansowanie/dofinansowanie szkoleń dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, realizacji procedury „Niebieskich Kart”, a także rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, sposobów udzielania pomocy dziecku krzywdzonemu oraz rodzinie, w której występuje przemoc, także w powiązaniu z alkoholizmem lub narkomanią. 10. Zakup potrzebnych materiałów, artykułów, usług, wynajem sal do zorganizowania ww. działań.	
2. Zwiększanie świadomości lokalnego społeczeństwa z zakresu zasad zdrowego stylu życia, właściwych postaw i umiejętności psychospołecznych rodziny, przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy w różnych jej formach, możliwości uzyskania pomocy.	1. Finansowanie/dofinansowanie działań i programów profilaktyczno-edukacyjnych ukierunkowanych na zwiększanie świadomości społeczeństwa o zjawiskach alkoholizmu, narkomanii i przemocy (w tym cyberprzemocy) oraz ich skutkach, a także możliwości uzyskania pomocy, zasadach zdrowego stylu życia, właściwych postawach i umiejętnościach psychospołecznych w rodzinach (m. in. ulotki, plakaty, programy, kampanie edukacyjne, lokalne imprezy profilaktyczno-edukacyjne, konferencje), w szczególności współpraca w tym zakresie z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tłuszczu, Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Tłuszczu, Biblioteką Publiczną w Tłuszczu, organizacjami społecznymi, szkołami, parafiami. 2. Finansowanie podejmowanych przez GKRPA, gminę oraz inne podmioty działań profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy – m. in. rekomendowane programy profilaktyczne, lokalne oraz o większym zasięgu kampanie profilaktyczne.	1. Informacje (broszury, plakaty, artykuły w prasie) na temat oferty pomocowej w Punkcie Konsultacyjnym oraz w punktach wsparcia dziennego. 2. Liczba działań (imprez) i programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba ich odbiorców.
3. Zwiększenie dostępności pomocy dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią lub przemocą.	1. Dofinansowanie działalności Punktów Wsparcia Dziennego prowadzonych przez OPS. 2. Dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii, a także niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą domową we współpracy z OPS.	1. Liczba Punktów Wsparcia Dziennego. 2. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach w tych punktach z uwzględnieniem liczby dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. 3. Liczba dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub przemocą uczestniczących w wypoczynku

	3. Dofinansowywanie programów profilaktycznych (w tym szkolnych - profilaktyka uniwersalna) ukierunkowanych na zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży o zagrożeniach oraz możliwości i sposobach uzyskania pomocy w przypadkach zaobserwowania lub doświadczania przemocy domowej i rówieśniczej, cyberprzemocy, narkomanii i alkoholizmu. 4. Dofinansowywanie/finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób pracujących z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii lub przemocy w różnych jej postaciach. 5. Zakup potrzebnych materiałów, artykułów, usług (w tym przewóz dzieci, animacje) do realizacji ww. zadań.	letnim i zimowym. 4. Liczba organizowanych szkoleń i osób biorących udział w szkoleniach. 5. Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych. 6. Liczba dzieci i młodzieży - uczestników programów profilaktycznych.
--	---	--

3. Cel główny: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno – edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, uzależnieniom behawioralnym oraz przemocy w rodzinie, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych

Cele szczegółowe	Planowane działania	Wskaźniki
1. Monitorowanie skali problemów alkoholizmu, narkomanii, uzależnień behawioralnych, przemocy w środowisku lokalnym.	1. Sfinansowanie przeprowadzenia lokalnej diagnozy pozwalającej na ocenę stanu tych problemów w gminie. 2. Analiza istniejących badań, opracowań lokalnych na temat zjawisk uzależnień, alkoholizmu, narkomanii, przemocy.	1. Sporządzona diagnoza.
2. Zmiana i wzmocnienie postaw osób dorosłych (w tym rodziców, opiekunów) mających na celu sprzeciwienie się picia alkoholu i nadużywaniu substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież, a także uzależnieniom behawioralnym w tym środowisku.	1. Dofinansowanie działań informacyjnych i edukacyjnych dla osób dorosłych (rodziców, opiekunów) w zakresie zachowań i szkód wynikających z picia alkoholu lub zażywania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież (m. in. spotkania w szkołach, punktach wsparcia dziennego, upowszechnianie ulotek, broszur). 2. Dofinansowanie działań informacyjnych i edukacyjnych	1. Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych. 2. Liczba odbiorców działań edukacyjnych.

	dla rodziców i opiekunów w zakresie uzależnień behawioralnych występujących w środowisku dzieci i młodzieży (spotkania ze specjalistami, warsztaty umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych związanych z dzieckiem uzależnionym behawioralnie, materiały profilaktyczne) – działania i programy organizowane przez szkoły, instytucje, inne podmioty. 3. Wdrażanie oraz dofinansowanie szkoleń, programów dla rodziców (warsztaty umiejętności rodzicielskich, radzenia sobie w trudnych sytuacjach, rozpoznawania zachowania ryzykownego u dzieci, rozwiązywania konfliktów). 4. Prowadzenie działań informacyjnych dla sprzedawców napojów alkoholowych nt. postaw oraz obowiązujących przepisów prawnych dot. sprzedaży alkoholu małoletnim. 5. Zakup potrzebnych materiałów i usług potrzebnych do zorganizowania ww. działań.	
3. Zwiększenie kompetencji wychowawczych i zawodowych pracowników oświaty oraz osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uzależnienia od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, przemocy (cyberprzemocy).	1. Wdrażanie oraz dofinansowanie szkoleń i programów dla pracowników oświaty oraz osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy (cyberprzemocy) profilaktyki uzależnień behawioralnych – współpraca w tym zakresie z poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Tłuszczu, innymi poradniami, szkołami, OPS, CKSiR. 2. Dofinansowanie realizacji programów edukacyjnych/szkoleń z zakresu problematyki FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych). 3. Zakup potrzebnych materiałów i usług potrzebnych do zorganizowania ww. działań.	1. Liczba zorganizowanych szkoleń. 2. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach.
4. Zmniejszenie liczby młodzieży pijącej alkohol, zażywającej substancje psychoaktywne, zagrożonej uzależnieniami behawioralnymi, w tym: - ograniczenie przypadków sprzedaży alkoholu małoletnim, - zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu, zażywania narkotyków, uzależnień behawioralnych, - obniżanie wieku inicjacji alkoholowej,	1. Dofinansowanie realizacji działań/programów profilaktyczno-edukacyjnych, opartych na wiodących i uzupełniających strategiach profilaktycznych, ukierunkowanych na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii, uzależnieniom behawioralnym, prowadzonych przez gminę lub inne podmioty w obszarze profilaktyki uniwersalnej lub selektywnej, adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców. 2. Realizacja w szkołach podstawowych ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. 3. Dofinansowanie realizacji w gminie programu	1. Liczba zrealizowanych oddziaływań/programów profilaktycznych gminy i innych podmiotów i liczba osób w nich uczestniczących. 2. Liczba realizowanych szkoleń i osób w nich uczestniczących. 3. Liczba realizowanych programów rekomendowanych.

• wzmocnienie umiejętności psychospołecznych, m. in. kształtujących u młodego człowieka postawy asertywne i abstynenckie, • propagowanie zdrowego stylu życia bez uzależnień, właściwego zagospodarowania czasu wolnego.	rekomendowanego „Debata” oraz innych programów ukierunkowanych na wzmocnienie pro-abstynenckich postaw młodzieży, profilaktykę alkoholizmu, narkomanii (z uwzględnieniem zagrożenia dopalaczami), innych uzależnień (palenie tytoniu, e-papierosy). 4. Dofinansowanie działań profilaktycznych, warsztatów dla młodzieży dot. problematyki FASD. 5. Wdrażanie i dofinansowanie działań profilaktycznych, programów profilaktyki uniwersalnej dot. Przemocy (w tym cyberprzemocy jako zagrożenia dla młodego pokolenia). 6. Udzielanie konsultacji rodzicom, których dzieci piją alkohol lub zażywają narkotyki, bądź przejawiają uzależnienia behawioralne - wsparcie indywidualne w Punkcie Konsultacyjnym i w Punktach Wsparcia Dziennego. 7. Promowanie i dofinansowywanie realizacji w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych polecanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom i Ministerstwo Edukacji Narodowej, rekomendowanych programów profilaktycznych, skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych. Finansowanie szkoleń dla osób (m. in. nauczycieli gminnych placówek oświatowych), deklarujących prowadzenie tych programów. 8. Dofinansowanie gminnych oraz szkolnych/przedszkolnych lub gminnych działań i programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej lub wskazującej (autorskich lub zawartych m. in. w programach wychowawczych tych placówek), ukierunkowanych na rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychospołecznych dzieci i młodzieży, postaw asertywnych wobec zagrożeń i nałogów, radzenie sobie z problemami, właściwe spędzanie czasu wolnego, promowanie zdrowia i zdrowego stylu życia. Szczególne uwzględnianie tych, których elementem są pozalekcyjne zajęcia ruchowe, sportowe i kulturalne organizujące właściwe spędzanie czasu wolnego od nauki, kształtujące umiejętności współpracy z grupą, nawiązywanie dobrych	
---	--	--

	relacji w środowisku rówieśniczym. 9. Dofinansowanie związanych z działaniami wymienionymi w pkt 7 warsztatów, tematycznych konkursów, imprez oraz animacji dla dzieci i młodzieży, zajęć pozalekcyjnych, a także organizacji i wyposażenia miejsc do prowadzenia działań/programów (np. świetlic). 10. Prowadzenie doraźnych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem sprzedaży alkoholu małoletnim, współpraca w tym zakresie z policją.	
5. Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym wśród dzieci młodzieży oraz dorosłych.	1. Dofinansowanie spotkań ze specjalistami, programów i warsztatów organizowanych przez różne podmioty dla dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze złymi emocjami. 2. Upowszechnianie poprzez te działania wiedzy o uzależnieniach behawioralnych, propagowanie zdrowego stylu życia, właściwego spędzania czasu wolnego (ruch, zabawa, sport, kultura), organizowanie zajęć dla rozwijania wartościowych zainteresowań i kształtowania postaw asertywnych wobec istniejących zagrożeń płynących m. in. z korzystania z nowoczesnych technologii. 3. Edukacja dla dorosłych na temat szkodliwości uzależnień behawioralnych za pośrednictwem lokalnych mediów cyfrowych. Propagowanie materiałów profilaktycznych w tym zakresie oraz informacji o możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej.	1. Liczba działań/uczestników.
6. Ograniczenie zjawiska naruszania prawa związanego ze spożywaniem alkoholu, w tym prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych, zakłócania porządku publicznego.	1. Podejmowanie działań edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz przestrzegania prawa w zakresie niespożywania alkoholu w miejscach publicznych (np. prasa, ulotki, współpraca z policją, szkołami nauki jazdy, imprezy miejskie). 2. Współpraca z Komendą Stołeczną Policji w Warszawie, Komendą Powiatową Policji w Wołominie i Komisariatem Policji w Tłuszczu w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców – monitorowanie skali zjawiska, udział policji w imprezach dot. bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, trzeźwości użytkowników dróg, przeciwdziałania nałogom. 3. Upowszechnianie na terenie gminy ogólnopolskich lub	1. Liczba działań w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz przestrzegania prawa w zakresie niespożywania alkoholu w miejscach publicznych, bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, przeciwdziałania nałogom. 2. Ocena zjawiska - liczba osób zatrzymanych, prowadzących pojazd pod wpływem alkoholu, pijanych sprawców kolizji i wypadków drogowych, zatrzymanych do wytrzeźwienia, ujawnionych przypadków osób będących pod wpływem narkotyków – dane z policji.

	wojewódzkich działań/kampanii, lokalnych inicjatyw profilaktycznych ukierunkowanych na zapobieganie kierowaniu pojazdami przez pijanych kierujących, m. in. dofinansowanie zakupu urządzeń ogólnie dostępnych dla mieszkańców do badania stanu trzeźwości przed podjęciem decyzji o kierowaniu pojazdem. 4. Zakup potrzebnych materiałów i usług potrzebnych do zorganizowania ww. działań (m. in. materiały profilaktyczno-edukacyjne).	
--	--	--

4. Cel główny: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, przemocy oraz problemów narkomanii i uzależnień behawioralnych

Cele szczegółowe	Planowane działania	Wskaźniki
1. Wspieranie działalności instytucji, grup nieformalnych, stowarzyszeń, kościoła w zakresie udzielania przez nie pomocy osobom w trakcie leczenia od uzależnienia, osobom trzeźwiejącym, współuzależnionym, DDA (dorosłym dzieciom alkoholików), a także realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych.	1. Udostępnianie sal Punktu Konsultacyjnego w Tłuszczu na spotkania grupy samopomocowej AA „Przystan”. 2. Udostępnianie sal Punktu Konsultacyjnego na spotkania dla uczestników programów profilaktyczno-edukacyjnych. 3. Finansowanie gminnych działań na rzecz integracji środowiska osób w trakcie terapii, osób po terapii i ich rodzin (np. ogniska, wigilia).	1. Liczba spotkań grupy AA. 2. Liczba innych spotkań, działań.
2. Wspieranie działalności instytucji, rad sołeckich i osiedlowych, stowarzyszeń i osób fizycznych w zakresie organizacji działań na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, uzależnieniom behawioralnym oraz przemocy domowej, uwzględniających potrzeby różnych grup lokalnej społeczności w obszarze profilaktyki uniwersalnej, selektywnej lub wskazującej (dzieci, młodzież, dorośli).	1. Upowszechnianie wiedzy na temat zjawiska alkoholizmu, narkomanii, innych uzależnień, przemocy domowej – finansowanie i przekazywanie instytucjom i innym podmiotom materiałów profilaktycznych dotyczących tych zjawisk, skutków uzależnień. 2. Wzajemne informowanie i współdziałanie przy realizacji i promocji zadań służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych i przemocy domowej, w szczególności z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tłuszczu prowadzącym Punkty Wsparcia Dziennego i Klub Integracji Społecznej. 3. Dofinansowanie lokalnych i o szerszym zasięgu	1. Liczba dofinansowanych działań/programów profilaktycznych.

	terytorialnym działań/programów profilaktycznych ukierunkowanych na przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii, uzależnieniom behawioralnym oraz przemocy domowej, promocję zdrowego stylu życia i właściwego spędzania czasu wolnego, promocję właściwego zachowania w sytuacjach problemowych i postaw prospołecznych, organizowanych przez instytucje, rady sołeckie i osiedlowe, kościół lub organizacje pozarządowe. 4. Dofinansowanie (dotacje) cyklicznych, rocznych programów profilaktyczno-edukacyjnych Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Tłuszczu – „Słoneczny Uśmiech”, „Rodzinnie i bezpiecznie”, Biblioteki Miejskiej w Tłuszczu – „Biesiady z książką – profilaktyka przede wszystkim”. 5. Dofinansowanie działań/programów profilaktycznych mających na celu pracę z dziećmi i młodzieżą ukierunkowaną na rozwijanie i wspieranie umiejętności prospołecznych, asertywnych postaw wobec zagrożeń i nałogów, radzenie sobie z problemami, właściwe spędzanie wolnego czasu, promocję zdrowia (obejmujące m. in. warsztaty, animacje dla dzieci i młodzieży, zajęcia pozalekcyjne, organizację i wyposażenie miejsc do prowadzenia działań/programów, np. place zabaw, itp.), w tym: program profilaktyczno-edukacyjny „Bezpieczne wakacje-bezpieczne dziecko”.	
--	---	--

5. Cel główny: Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 UWTPA oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Cele szczegółowe	Planowane działania	Wskaźniki
1. Ograniczenie zjawiska naruszania zakazów sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim i nietrzeźwym, zakazów reklamy i promocji napojów alkoholowych, innych przepisów prawa obowiązujących podczas sprzedaży napojów alkoholowych.	1. Powiadamianie właściwych organów o ujawnionych przypadkach sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim, nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw, na kredyt, złamaniu zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych. 2. Rozpatrywanie przez urząd skarg i cofanie w uzasadnionych przypadkach zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. 3. Działania edukacyjne skierowane do sprzedawców alkoholu w zakresie przestrzegania przepisów prawa związanych ze sprzedażą alkoholu i reklamą napojów alkoholowych (szkolenia, zakup i przekazanie materiałów informacyjno-edukacyjnych). 4. Kontrole przez członków GKRPA placówek prowadzących sprzedaż alkoholu pod kątem spełniania warunków opisanych w obowiązujących przepisach prawa.	1. Liczba ujawnionych przypadków i przekazanych powiadomień. 2. Liczba skarg i wniosków o cofnięcie zezwoleń. 3. Liczba szkoleń/osób biorących udział w szkoleniu. 4. Liczba przeprowadzonych kontroli placówek sprzedających alkohol.

6. Cel główny: Pomoc społeczna osobom uzależnionym od alkoholu lub substancji psychoaktywnych oraz ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wspieranie działalności Klubu Integracji Społecznej w Tłuszczu w ramach prowadzonych programów aktywizacji zawodowej, zatrudnienia socjalnego i integrowania ze środowiskiem lokalnym

Cele szczegółowe	Planowane działania	Wskaźniki
1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji na rzecz integracji społecznej i zawodowej uzależnionych od alkoholu lub	1. Wspieranie działalności Klubu Integracji Społecznej w Tłuszczu prowadzącego programy aktywizacji zawodowej, zatrudnienia socjalnego i integrowania ze	1. Liczba osób uzależnionych objętych programami KIS.

narkotyków oraz ich rodzin.	środowiskiem lokalnym, przewidujące pomoc trzeźwiejącym (po terapii) osobom uzależnionym od alkoholu lub narkotyków – dofinansowywanie prowadzonych przez KIS programów proporcjonalnie do ilości osób uzależnionych biorących udział w programach.	
-----------------------------	---	--

Powyższe działania będą realizowane w latach 2026-2029 w sposób ciągły, zatem nie przyporządkowuje się działań do poszczególnych lat. Należy nadmienić, że na podstawie art. 9³ ust. 4 UWTPA gmina może przeznaczyć środki uzyskane ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach o ilości nominalnej nieprzekraczającej 300 ml (przepis od 2021 r.) na działanie mające na celu realizację lokalnej, międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, pod warunkiem umieszczenia takiego działania w ww. programie lub wykazania przez gminę związku niewymienionego w nim zadania z problematyką przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Rozdział IV

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Tłuszcz

Ustala się następujące zasady finansowania pracy członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. Przewodniczący Komisji i jej członkowie za udział w posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie brutto w kwocie 5% przeciętnego wynagrodzenia brutto w Polsce, którego wysokość jest ogłaszana za każdy kwartał danego roku przez Główny Urząd Statystyczny.
2. Każdy członek Komisji, wykonujący kontrole w sklepach, za jedną kontrolę i dojazd do miejsca kontroli otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 150,00 zł brutto.
3. Członek Komisji uczestniczący w szkoleniach, konferencjach lub wydarzeniach związanych z działalnością Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje zwrot kosztów podróży komunikacją publiczną do miejsca szkolenia, konferencji lub wydarzenia w ramach delegacji służbowej. Pozostałe koszty uczestnictwa pokrywa Gmina Tłuszcz.